

United Nations
Nations UniesInternational Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yugoslavie

“SREBRENICA” (IT-05-88/1)

MIHORAD TRBIĆ**MILORAD TRBIĆ***Optužen za genocid, udruživanje radi vršenja genocida, istrebljenje, ubistvo, progone i prisilno premještanje*

Sa činom kapetana, Trbić je bio pomoćnik i neposredno podređen Dragi Nikoliću, načelniku bezbjednosti Zvorničke brigade Drinskog korpusa Vojske Republike Srpske (VRS), koja je bila raspoređena u istočnoj Bosni i Hercegovini

- Prebačen je na Sud Bosne i Hercegovine 11. juna 2007.
- Sud BiH osudio ga je na 30 godina zatvora

Krivična djela za koja je optužen (primjeri):

Sva krivična djela kojima se optuženi tereti u ovom predmetu počinjena su u periodu od jula do novembra 1995.

Genocid

- S namjerom da uništi dio muslimanskog naroda u Bosni kao nacionalnu, etničku ili vjersku grupu, Trbić je zajedno s drugima lišavao života pripadnike te grupe pogubljenjima po prijekom postupku.
- S istom namjerom, uzrokovali su nanošenje teških tjelesnih i duševnih povreda stanovnicima bosanskim Muslimanima, kako ženama tako i muškarcima, u Srebrenici i Žepi, između ostalog, odvajanjem vojno sposobnih muškaraca od njihovih porodica i prisilnim iseljavanjem stanovništva iz njihovih domova na područja izvan Republike Srpske.

Udruživanje radi vršenja genocida

- Trbić je sklopio dogovor s nekoliko drugih pojedinaca, uključujući generala Ratka Mladića, generala Milenka Živanovića, generala Radislava Krstića, Vinka Pandurevića, Ljubišu Bearu, Vujadina Popovića, Dragu Nikolića i Ljubomira Borovčanina, da pobiju vojno sposobne muškarce Muslimane iz Srebrenice koji su zarobljeni ili su se predali nakon pada Srebrenice 11. jula 1995. i da uklone preostalo Muslimansko stanovništvo Srebrenice i Žepe iz Republike Srpske s namjerom da uništi te Muslimane.
- Trbić je sklopio taj dogovor s namjerom da liši života muškarce Muslimane iz Srebrenice i da nanese teške tjelesne i duševne povrede srebreničkim Muslimanima i da, u provođenju te namjere, dijelom uništi bosanske Muslimane kao nacionalnu, etničku i vjersku grupu.

Istrebljenje (zločini protiv čovječnosti), **ubistvo** (zločini protiv čovječnosti, kršenja zakona i običaja ratovanja)

- Trbić je počinio krivično djelo istrebljenja i ubistva putem masovnog i sistematskog ubijanja muškaraca Muslimana iz Srebrenice koje je počelo 13. jula ujutro, u otprilike 11:00 sati, i nastavilo se tokom jula 1995. i uključivalo pogubljenja po prijekom postupku: šest muškaraca bosanskih Muslimana u štabu Bratunačke brigade, 15 muškaraca bosanskih Muslimana na obali rijeke Jadar, 150 muškaraca bosanskih Muslimana u dolini Cerske, više od 130 muškaraca bosanskih Muslimana u Novoj Kasabi, više od 1.000 muškaraca bosanskih Muslimana u skladištu u selu Kravica i na livadi u Sandićima, 15 muškaraca bosanskih

Muslimana u školi u selu Luke u blizini Tišće, približno 500 muškaraca bosanskih Muslimana koji su držani u školi u Ročeviću u blizini Zvornika, približno 1.000 muškaraca bosanskih Muslimana u Orahovcu (kod Lažeta), jedan broj muškaraca bosanskih Muslimana zatočenih u školi u Petkovcima, približno 1.000 muškaraca bosanskih Muslimana na brani kod Petkovaca, 1.200 muškaraca bosanskih Muslimana zatočenih u školi u Kuli blizu Pilice (pogubljenih u školi i na Vojnoj ekonomiji Branjevo), oko 500 muškaraca bosanskih Muslimana u blizini Kozluka, približno 500 muškaraca u Domu kulture u Pilici, otprilike 10 muškaraca bosanskih Muslimana blizu Nezuka, četiri muškarca koja su preživjela masakr na ekonomiji Branjevo, 11 ranjenih zarobljenih Muslimana iz bolnice u Milićima, približno šest muškaraca bosanskih Muslimana nedaleko od Snagova, šest muškaraca i dječaka bosanskih Muslimana u blizini Trnova. Mnoga tijela su pokopana u masovne grobnice, a kasnije iskopana i ponovo pokopana na drugim lokacijama.

- Za vrijeme kampanje prisilnog premještanja i organiziranih pogubljenja i poslije nje, pripadnici VRS-a i i Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) bosanskih Srba učestvovali su u situaciono uslovljenom ubijanju zarobljenih muškaraca bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave tokom jula i augusta u Potočarima, Bratuncu, Kravici i školi u Petkovcima.

Progoni na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi (zločini protiv čovječnosti)

- Trbić je počinio krivično djelo progona sljedećim putem, odnosno na sljedeći način: ubistvima hiljada civila bosanskih Muslimana, među kojima su bili muškarci, žene, djeca i starije osobe; okrutnim i nečovječnim postupanjem prema civilima bosanskim Muslimanima, između ostalog ubistvima i teškim premlaćivanjima u Potočarima i u zatočeničkim objektima u Bratuncu i Zvorniku; terorisanjem civila bosanskih Muslimana u Srebrenici i Potočarima; uništavanjem lične imovine i stvari u vlasništvu bosanskih Muslimana; prisilnim premještanjem bosanskih Muslimana iz Srebrenice i Žepe prisilnim premještanjem žena i djece autobusima na teritoriju pod kontrolom bosanskih Muslimana i prisilnim odvoženjem muškaraca, koji su izdvojeni u Potočarima, koji su zarobljeni u koloni ili su se predali, autobusima do zvorničkog područja gdje su na kraju pogubljeni.

Prisilno premještanje (zločin protiv čovječnosti)

- Kako bi prisilio Muslimansko stanovništvo iz Srebreničke enklave da napusti to područje, Trbić je zajedno s drugim pojedincima činio, između ostalog, sljedeće: stanovnicima enklave je učinio život nepodnošljivim granatiranjem civilnih meta u Srebrenici i Žepi i kontrolisanjem kretanja stanovnika iz enklava; vojnim poražavanjem Muslimanskih snaga i vojnim onesposobljavanjem lokalnih snaga UN-a; sprečavanjem i kontrolisanjem međunarodne zaštite enklava spolja, uključujući vazdušne napade i međunarode posmatrače.

Datum rođenja	22. februar 1958. u selu Ponijevo, opština Zenica, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 24. mart 2005.; Konsolidovana izmijenjena optužnica: 11. novembar 2005.; Druga konsolidovana izmijenjena optužnica: 26. jun 2006.
Datum predaje	7. april 2005.
Doveden na MSKJ	7. april 2005.
Prvo stupanje pred Sud	13. april 2005.: nije se izjasnio o krivici; 11. maj 2005.: izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački Optužnice
Prebačen u BiH	11. jun 2007.

POSTUPAK PROSLJEĐIVANJA PREDMETA PROTIV MILORADA TRBIĆA	
Zahtjev tužioca	4. maj 2006.
Odluka Vijeća za prosljeđivanje	27. april 2007.
Vijeće za prosljeđivanje	sudije Alphons Orié (predsjedavajući), Kevin Parker, O-Gon Kwon
Tužilaštvo	Peter McCloskey
Obrana	Stéphane Piletta-Zanin

POVEZANI PREDMETI <i>po geografskom području</i>
BLAGOJEVIĆ I JOKIĆ (IT-02-60) “SREBRENICA”
ERDEMOVIĆ (IT-96-22) “POLJOPRIVREDNO DOBRO PILICA”
KARADŽIĆ I MLADIĆ (IT-95-5/18) “BOSNA I HERCEGOVINA” I “SREBRENICA”
KRSTIĆ (IT-98-33) “SREBRENICA-DRINSKI KORPUS”
MILOŠEVIĆ (IT-02-54) “KOSOVO, HRVATSKA I BOSNA I HERCEGOVINA”
MLADIĆ (IT-09-92) “BOSNA I HERCEGOVINA” I “SREBRENICA”
NIKOLIĆ DRAGO (IT-02-63) “SREBRENICA”
NIKOLIĆ MOMIR (IT-02-60/1) “SREBRENICA”
OBRENOVIĆ (IT-02-60/2) “SREBRENICA”
ORIĆ (IT-03-68)
PERIŠIĆ (IT-04-81)
PLAVŠIĆ (IT-00-39 i 40/1) “BOSNA I HERCEGOVINA”
POPOVIĆ i drugi (IT-05-88) “SREBRENICA”
STANIŠIĆ I SIMATOVIĆ (IT-03-69)
TOLIMIR i drugi (IT-04-80)

OPTUŽNICA I OPTUŽBE

Dana 10. februara 2005., tužilac je podnio zahtjev za izmjenu optužnice protiv Vinka Pandurevića kako bi u nju bio uključen Milorad Trbić. Taj zahtjev je potvrđen 24. marta 2005. (broj predmeta IT-05-86). Trbić je optužen po jednoj tački za ubistvo kao zločin protiv čovječnosti. Prvi put je stupio pred Sud 13. aprila 2005. Daljnje prvo stupanje pred Sud je održano 11. maja 2005., kad se izjasnio da nije kriv ni po jednoj tački optužnice.

Dana 10. juna 2005., tužilaštvo je podnijelo zahtjev za spajanje šest predmeta protiv devetorice optuženih (Vujadina Popovića, Ljubiše Beare, Drage Nikolića, Ljubomira Borovčanina, Zdravka Tolimira, Radivoja Miletića, Milana Gvere, Vinka Pandurevića i Milorada Trbića) u jedan predmet. Zahtjev je odobren 21. septembra 2005.

Dana 31. oktobra 2005., Pretresno vijeće je odobrilo zahtjev za podnošenje Konsolidovane izmijenjene optužnice koju ju je tužilaštvo podnijelo 11. novembra 2005. U objedinjenoj izmijenjenoj optužnici Trbić, Tolimir, Pandurević, Beara, Popović, Nikolić i Borovčanin su optuženi za genocid, udruživanje radi vršenja genocida, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja; a Miletić i Gvero su optuženi za zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja.

Dana 31. maja 2006, nakon više podnesaka u kojima su navedeni nedostaci u formi Objedinjene izmijenjene optužnice, Pretresno vijeće je naložilo tužilaštvu da podnese izmijenjenu optužnicu koja će sadržavati više izmjena. Druga konsolidovana izmijenjena je podnesena 14. juna 2006.

Dana 26. juna 2006., predmet protiv Milorada Trbića je razdvojen, a tužilaštvu je naloženo da podnese dvije nove verzije Druge objedinjene izmijenjene optužnice, jednu u kojoj će biti redigovane optužbe protiv optuženog Trbića (u kojoj se terete samo Vujadin Popović, Ljubiša Beara, Drago Nikolić, Ljubomir Borovčanin Zdravko Tolimir, Radivoje Miletić, Milan Gvero i Vinko Pandurević, vidi predmet Popović i drugi, IT-05-88) i drugu samo protiv Milorada Trbića (predmet br. IT-05-88/1), koja je podnesena 18. augusta 2006.

Dana 15. augusta 2006., Pretresno vijeće je naložilo da predmet protiv optuženog Zdravka Tolimira bude razdvojen od predmeta Popović i drugi. Predmetu protiv Tolimira je dodijeljen novi broj IT-05-88/2.

U Optužnici protiv Milorada Trbića navedeno je da je 8. marta 1995. predsjednik Republike Srpske Radovan Karadžić Operativnom direktivom br. 7 Vrhovne komande VRS-a dao naređenje da se iz srebreničke i žepačke enklave ukloni muslimansko stanovništvo. Tom Direktivom je naređeno: "Što pre izvršiti potpuni fizičko odvajanje Srebrenice od Žepe, čime sprečiti i pojedinačno komuniciranje između ovih enklava. Svakodnevnim planskim i osmišljenim borbenim aktivnostima stvoriti uslove totalne nesigurnosti, nepodnošljivosti i besperspektivnosti daljnjeg opstanka i života meštana u Srebrenici i Žepi."

Dana 11. i 12. jula 1995., srebreničku enklavu su zauzele snage vojske bosanskih Srba (VRS) i Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) i proveden je plan uklanjanja muslimanskog stanovništva iz Srebrenice, kao i plan da se ubiju svi vojno sposobni muškarci iz Srebrenice.

U Optužnici je navedeno da su 10. i 11. jula 1995. hiljade bosanskih Muslimana iz enklave, uključujući žene, djecu i neke muškarce, pobjegli u bazu UN-a u Potočarima, u blizini Srebrenice, gdje su zatražili zaštitu od UN-ovog Nizozemskog bataljona. Istovremeno, približno 15.000 muškaraca bosanskih Muslimana iz enklave, kao i neke žene i djeca, okupilo se u selima Šušnjari i Jagličići i 11. jula krenulo u velikoj koloni, bježeći kroz šumu u pravcu grada Tuzle. Približno jedna trećina ove grupe sastojala se od naoružanih pripadnika vojnih snaga bosanskih Muslimana. Ostali su bili civili i nenaoružano vojno osoblje.

U Optužnici je navedeno da je plan za prisilni transport muslimanskog stanovništva iz Potočara razrađen u večernjim satima 11. jula i ujutro 12. jula 1995. ujutro. Ratko Mladić, komandant Glavnog štaba VRS-a i članovi njegovog štaba sačinili su plan da ubiju stotine vojno sposobnih muškaraca koji su odvojeni iz gomile Muslimana u Potočarima. Ljubiša Beara, načelnik za bezbjednost Glavnog štaba, bio je zadužen za organizaciju, koordinaciju i pružanje podršku u zatočavanju, prijevozu, pogubljenjima po prijekom postupku i pokopavanju muslimanskih žrtava. Beara je u tom zadatku bio nadređeni Zdravko Tolimir, pomoćnik komandanta za bezbjednosno-obavještajne poslove Glavnog štaba. U tim zadacima Beara su pomagali oficiri za bezbjednost na nivou korpusa i brigade koji su bili uključeni u te događaje: Vujadin Popović, načelnik za bezbjednost Drinskog korpusa; Momir Nikolić, načelnik za bezbjednost Bratunačke brigade, Drago Nikolić, načelnik za bezbjednost Zvorničke brigade i Milorad Trbić, oficir za bezbjednost Zvorničke brigade. Ti oficiri za bezbjednost oslanjali su se na starješine Ratka Mladića, Radislava Krstića, Vinka Pandurevića, Ljubomira Borovčanina, Vidoja Blagojevića i druge za opskrbu ljudstvom, materijalnim sredstvima, te instrukcije i naređenja potrebna za izvršavanje te operacije ubijanja. Radivoje Miletić je zamjenjivao načelnika Glavnog štaba VRS i vršio dužnost glavnog savjetnika Ratka Mladića, i imao je ključnu ulogu u organizaciji i pripremama za provođenje namjera, naređenja i direktiva komandanta od strane štaba i podređenih jedinica. Milan Gvero je bio jedan od sedam pomoćnika komandanta koji su bili direktno odgovorni komandantu Glavnog štaba, Ratku Mladiću.

Kako bi prisilili muslimansko stanovništvo iz Srebrenice i Žepe da napusti to područje, snage VRS-a su stanovnicima enklave život učinile nepodnošljivim, vojno su porazili muslimanske snage i onesposobili lokalne snage UN-a, spriječavali su i suzbijali međunarodnu zaštitu enklava spolja, uključujući vazdušne napade i međunarodne posmatrače; i kontrolisali kretanje ljudi iz enklava.

U Optužnici je dalje navedeno da je ostvarivanje plana ubijanja vojno sposobnih muškaraca iz Srebrenice počelo 12. jula poslijepodne prisilnim razdvajanjem vojno sposobnih muškaraca u Potočarima od njihovih porodica. Od 12. jula poslijepodne pa sve do kraja 13. jula, više od 1.000 vojno sposobnih muškaraca Muslimana razdvojeno je od prijatelja i porodica i prebačeno u Bratunac, gdje su 14. i 15. jula privremeno zatočeni u zgradama i vozilima.

Navedeno je da je 13. jula ujutro i tokom cijelog tog dana, više od 6.000 vojno sposobnih muškaraca Muslimana bilo zarobljeno ili se predalo snagama bosanskih Srba koje su bile stacionirane uz cestu između Bratunca, Konjević-Polja i Milića. Većina tih zarobljenika je prebačena u Bratunac ili Kravicu, gdje su privremeno zatočeni u zgradama i vozilima, zajedno s muškarcima Muslimanima koji su bili odvojeni u Potočarima. Masovno i sistematsko ubijanje muškaraca Muslimana iz Srebrenice počelo je 13. jula ujutro oko 11:00 sati i nastavilo se tokom jula 1995.

U Optužnici je navedeno da je do 1. novembra 1995., cjelokupno muslimansko stanovništvo protjerano ili je pobjeglo iz Srebrenice i Žepe, a pripadnici snaga VRS-a i MUP-a ubili su više od 7.000 muškaraca i dječaka iz Srebrenice.

Od otprilike 1. augusta 1995. pa sve do otprilike 1. novembra 1995., pripadnici VRS-a i MUP-a bosanskih Srba, uključujući Milorada Trbića, učestvovali su u organizovanim i sveobuhvatnim nastojanjima da se prikriju ubijanja i pogubljenja ponovnim pokopavanjem tijela, otkopanih iz primarnih masovnih grobnica, u sekundarne grobnice.

Milorad Trbić je optužen na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta) za:

- genocid (član 4)
- udruživanje radi vršenja genocida (član 4)
- istrebljenje, ubistvo, progone i prisilno premještanje (zločini protiv čovječnosti, član 5)
- ubistvo (kršenje zakona i običaja ratovanja, član 3)

PRETPRETRESNI POSTUPAK

Dana 16. juna 2006., tužilaštvo je podnijelo zahtjev kojim traži razdvajanje predmeta Milorada Trbića od predmeta drugih optuženih. Pretresno vijeće je 26. juna 2006. odobrilo zahtjev i predmetu *Tužilac protiv Milorada Trbića* dodijelilo broj IT-05-88/1.

PROSLJEĐIVANJE U SKLADU S PRAVILOM 11bis

Da bi predmet bio prosljeđen na osnovu pravila 11bis Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda, Vijeće za prosljeđivanje koje se sastoji od troje sudija, mora naložiti prosljeđivanje samoinicijativno ili na zahtjev tužioca. Odluka o prosljeđivanju predmeta donosi se samo ako se Vijeće u potpunosti uvjeri da će optuženom biti suđeno u skladu s međunarodnim standardima i da niti nivo odgovornosti optuženog niti i težina krivičnih djela koja se navode u optužnici nisu faktori zbog kojih bi prosljeđivanje nacionalnim vlastima bilo neprimjereno.

Tužilaštvo je 4. maja 2006. podnijelo zahtjev za prosljeđivanje predmeta protiv Milorada Trbića vlastima Bosne i Hercegovine. Pretres o prosljeđivanju je održan u ponedjeljak, 15. januara 2007.

Dana 27. aprila 2007., Vijeće za prosljeđivanje je naložilo da se ovaj predmet proslijedi nadležnim organima Bosne i Hercegovine.

Trbić je 11. juna 2007. prebačen u Bosnu i Hercegovinu.

Dana 16. oktobra 2009., Sud Bosne i Hercegovine osudio je Milorada Trbića na 30 godina zatvora.

Dana 17. januara 2011., Apelaciono vijeće Suda BiH potvrdilo mu je kaznu od 30 godina.